

INSTITUTIONEN FÖR SVENSKA, FLERSPRÅKIGHET OCH SPRÅKTEKNOLOGI

SV1321 Metod och fördjupning i svenska med språkvetenskaplig inriktning, 15 högskolepoäng

Methods and specialization in Swedish Linguistics, 15 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för svenska språket 2022-11-07 och senast reviderad 2022-11-07. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2023-08-28, höstterminen 2023.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi

Inplacering

Kursen ges som fristående kurs och är en fördjupning av fortsättningskursen Svenska med språkvetenskaplig inriktning B eller ämneslärarexamen med svenska som förstaämne. Kursen kan ingå i en filosofie kandidatexamen i svenska språket, dock inte tillsammans med annan fördjupningskurs i nordiska språk eller svenska språket än *Kandidatuppsats, svenska med språkvetenskaplig inriktning* (15 högskolepoäng), SV1322.

Huvudområde

Svenska språket

Fördjupning

G2F, Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs:

- ämneslärarexamen med svenska som förstaämne,
- eller minst 75 % godkända kurser, varav *Specialarbete* (7,5 högskolepoäng) (eller motsvarande) måste ingå, inom *Svenska med språkvetenskaplig inriktning B* (30 högskolepoäng), SV1218, eller *Svenska språket fortsättningskurs* (30 högskolepoäng), SV1203,
- eller motsvarande.

Lärandemål

Efter godkänd kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- uppvisa kännedom om flera språkvetenskapliga områden
- uppvisa fördjupad kännedom om något språkvetenskapligt område

Färdigheter och förmåga

- resonera kring vetenskapliga frågor i allmänhet och språkvetenskapliga i synnerhet
- uppvisa god språkhantering samt korrekt formaliahantering i enlighet med den akademiska genren

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- resonera kritiskt och argumentera vetenskapligt om språk.

Innehåll

Kursen består av två delkurser, Problemlösning (7,5 hp, obligatorisk) och en valbar kurs (7,5 hp).

Möjligheten att välja mellan valbara kurser beror på vilka kurser som erbjuds den termin som studenten påbörjar kursen. Varje termin erbjuds undervisning på två olika valbara kurser. Vissa terminer erbjuds även delkurs i form av samläsning med annan kurs, som i vissa fall ges på halv- eller kvartsfart kvällstid.

Efter samråd med studierektor kan studenterna välja en delkurs som ligger utanför de som ges med undervisning. Under förutsättning att det finns en lärare som kan examinera och ge inläsningsråd kan studenten erbjudas möjlighet att gå kursen som en läskurs.

Delkurser

1. Språkvetenskaplig problemlösning (*Linguistic problem solving*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen bygger på att de studerande ställs inför nya och varierande språkvetenskapliga frågeställningar. Syftet med delkursen är dels att alla deltagare praktiskt ska få arbeta med olika typer av språkvetenskapliga problem, dels att de ska träna upp sin språkvetenskapligt analytiska förmåga. Kursen förutsätter aktivt deltagande och examineras löpande genom fem uppgifter, som redovisas individuellt med både skriftlig inlämning och muntlig redovisning.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. utföra en förelagd språkvetenskaplig uppgift under en begränsad tid och

redovisa denna skriftligt och muntligt

2. tydligt visa tillvägagångssätt och resonemang i lösningen av ett givet problem
3. under lärares ledning resonera om giltigheten hos en viss lösning av ett givet problem samt kunna jämföra olika lösningars för- och nackdelar
4. självständigt analysera språkvetenskapliga problem av olika typ
5. visa insikt om att olika språkvetenskapliga frågeställningar har olika förutsättningar och kräver olika angreppssätt.

2. Ord och ordförbindelser: inläring, bruk och strukturering (*Vocabulary and vocabulary connections - learning, use and structure*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen innebär en fördjupning av tidigare inhämtade kunskaper om svenska språkets ordförråd såväl utifrån ett lexikaliskt-semantiskt perspektiv som ur ett kontrastivt perspektiv. Delkursen behandlar ord och ordförbindelser samt användningen av olika strategier vid ordinläring. Dessutom ingår analys av ordböcker och elektroniska textsamlingar samt läromedelstexter med avseende på ord- och begreppsförrådet. Delkursen har både teoretiska och praktiska inslag. Examination sker löpande genom aktivt deltagande och individuella inlämningsuppgifter.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

1. utföra de förelagda uppgifterna under en begränsad tid och redovisa dessa skriftligt
2. redovisa goda kunskaper om det svenska ordförrådets struktur, med tonvikt på ordförbindelser, särskilt ur ett andraspråksperspektiv
3. redogöra för samt konkretisera sådana lexikala drag och företeelser som är typiska för svenskan och som ofta medför svårigheter vid inläringen av svenska som andraspråk
4. uppvisa kännedom om allmänna lexikografiska principer
5. visa god förtrogenhet med viktigare svenska ordböcker, däribland inlärningsordböcker
6. navigera i viktigare elektroniska textsamlingar, särskilt Språkbanken
7. redogöra för olika strategier som kan användas vid inläring av ord
8. göra en kritisk analys av aktuella läromedel på olika nivåer med avseende på ord och begreppsförrådet.

3. Variation (*Language variation*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen syftar till att ge en teoretiskt grundad förståelse för språkvariation, språkkontakt och språkförändring. I delkursen läggs tyngdpunkten på något eller några av de nämnda områdena. Fokus läggs vid språkexterna faktorer som inverkar på språklig variation och förändring, men även språkinterna faktorer berörs. Studenterna fördjupar sig särskilt inom ett delområde, exempelvis

dialektutjämning/regionalisering, variation i interaktion, språk & identitet/kön/makt, standardisering eller ungdomar flerspråkiga miljöer.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. uppvisa fördjupade kunskaper om relationen mellan det svenska språksystemet och språkbruket
2. föra resonemang om språkvariation utifrån språkvetenskaplig teori
3. föra resonemang om samband mellan språkvariation och språkförändring i ett synkront och/eller diakront perspektiv
4. uppvisa fördjupade kunskaper om språkets betydelse för individen och samhället.

4. Text och textanalys (*Texts and text analysis*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Inom delkursen fördjupar studenterna sina kunskaper i samtida svensk språkvetenskaplig textforskning. Centralt för delkursen är kopplingen mellan olika analysperspektiv och deras praktiska tillämpningar som verktyg för analys och beskrivning av texter. Studenterna fördjupar sig därför särskilt i textteori och textanalytiska metoder inom ett av textforskningens delområden, exempelvis genreanalys, kritisk textanalys, läroboksanalys, elevtextanalys, multimodal textanalys. Inom denna fördjupning utför studenterna också ett mindre, självständigt arbete där de visar teoretisk medvetenhet genom att motivera val av analysmetod och genom att tolka analysresultat.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. redogöra för huvuddragen inom den samtida svenska språkvetenskapliga textforskningen och, på mer detaljerad nivå, för forskningsläget inom ett valt delområde
2. redogöra för hur olika analysperspektiv skiljer sig åt, och hur de kan komplettera varandra, genom att muntligt och skriftligt presentera och diskutera forskningsartiklar
3. visa god kunskap om centrala begrepp för de typer av textanalys som behandlats och förtrogenhet med aktuella metoder vid självständigt genomförd textanalys
4. diskutera och motivera val mellan olika textanalytiska perspektiv och angreppssätt, i relation till en avgränsad forskningsuppgift.

5. Elevsvenska (*School children's Swedish language*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen ger insikter i aktuell forskning om elevers skrivande i den svenska skolan. Vidare ges en beskrivning av elevers språk i olika åldrar och på olika stadier, i första hand avseende skriftlig produktion. Delkursen behandlar också olika faktorer som påverkar elevers språk och skrivande, som exempelvis flerspråkighet, studieinriktning och studiebakgrund. Centralt för delkursen är att

utveckla grundläggande kunskaper om generella drag i flerspråkiga elevers skrivande. Dessutom tar delkursen upp skolan som skrivmiljö, skrivande i olika ämnen samt aspekter på bedömning av elevers texter.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. redogöra för aktuell forskning kring skrivande ur olika aspekter
2. använda språkvetenskapliga verktyg för att beskriva och bedöma elevtexter och språkutveckling ur olika perspektiv
3. diskutera faktorer som är väsentliga för elevers skrivande, som exempelvis flerspråkighet och ämneskontext
4. redogöra för grundläggande och generella drag i flerspråkiga elevers skrivande samt för särskilda faktorer av betydelse för deras språkutveckling
5. visa förmåga att såväl muntligt som skriftligt redogöra för och diskutera avgränsade frågeställningar inom området.

6. **Språkstruktur** (*Linguistic structure*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen innebär en fördjupning i språkets strukturella aspekter, med inriktning på något delområde, såsom fonologi, morfologi, lexikologi, semantik eller syntax. Det är också möjligt att kombinera några av områdena. Delkursen har både empiriska och teoretiska inslag, men vanligtvis överväger ett av perspektiven. Både svenska, nordiska och allmänlingvistiska frågor behandlas.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. visa metodologisk förtrogenhet med ämnets begreppsapparat
2. visa viss teoretisk medvetenhet inom ämnet
3. analysera och diskutera centrala problem inom ämnet
4. presentera och självständigt redogöra för något delproblem inom ämnet.

7. **Språkteknologi för språkvetare** (*Language technology for linguists*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursens syfte är att ge en översiktlig introduktion till språkteknologiska tillämpningar. Kursen, vars uppläggning kan variera från gång till gång, behandlar ett urval språkteknologiska metoder, exempelvis:

- framställning och användning av språkteknologiska resurser såsom annoterade korpusar och lexikon
- statistiska metoder för textanalys, t.ex. associationsmått, distributionella metoder
- morfologisk och syntaktisk analys, ordklassmärkning, namnuppmärkning
- textkategorisering och informationssökning
- språkinlärningshjälpmedel, stavnings- och grammatikkontrollsystem
- maskinöversättning och översättningshjälpmedel talteknologi

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. redogöra översiktlig för ett urval av språkteknologiska metoder
2. visa insikt om de valda språkteknologiska metodernas möjligheter och begränsningar
3. välja en lämplig språkteknologisk metod att använda vid en given uppgift
4. utvärdera kvaliteten av ett urval språkteknologiska analyser
5. kritiskt förhålla sig till ett urval av metoder inom språkteknologin.

8. Empirisk talspråksforskning (*Empirical research on spoken language*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursens syfte är att deltagarna ska få erfarenhet av att arbeta med ett samtalspråkligt material och tillägna sig kunskaper om relevanta begrepp inom forskningen om samtalspråk. Delkursen ska göra studenten förtrogen med metoder för insamling och analys av samtalsmaterial samt ge studenten förutsättningar att själv genomföra analyser på ett sådant material. Kursen behandlar centrala metoder för samtalsanalys och interaktionell analys. Dessa belyses med hjälp av inspelat och transkriberat material. Deltagarna förväntas själva göra en egen undersökning utifrån ett transkriberat naturligt förekommande samtal.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. visa förtrogenhet med aktuella metoder för insamling och analys av talspråk
2. visa insikt om de specifika förutsättningarna för talspråk och talspråksforskning
3. visa förtrogenhet om den samtalsanalytiska forskningen och den interaktionella lingvistikens vanligaste begrepp
4. transkribera och analysera talspråksmaterial
5. självständigt utföra en analys inom något avgränsat område inom samtalsanalys och interaktionell lingvistik

9. Danska: Baskurs (*Danish: Basic course*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Se separat kursplan NS1131. Samläsning med NS1131 Danska 1, grundkurs. *Obs! Kursen ges på halvfart kväll.*

10. Danska: Språk teori och språket i bruk (*Danish: Linguistic theory and language use*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Se separat kursplan NS1131. [Förkunskapskrav: Danska: Baskurs 7,5 hp eller motsvarande.] Samläsning med NS1131 Danska 1, grundkurs. *Obs! Kursen ges på halvfart kväll.*

11. Retorik för yrkesverksamma (*Rhetoric for professionals*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Se separat kursplan SV1136. Samläsning med SV1136 Retorik för

yrkesverksamma. *Obs! Kursen ges på halvfart på eftermiddagar.*

12. Språk och makt (*Language and power*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Se separat kursplan SV1320. Samläsning med SV1320 Språk och makt.

13. Specialkurs (*Independent Reading Course*), 7,5 hp

Betygsskala: Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U)

Delkursen väljs i samråd med studierektor och innebär en ämnesfördjupning inom något språkvetenskapligt område, inom vilket den studerande sätter sig in i grundläggande teoribildning, metodologi och centrala frågeställningar; tonvikten varierar beroende på ämne. Vilka områden som kan väljas varierar från termin till termin. Efter samråd med studierektor kan även kurser på avancerad nivå eller vid annan institution väljas.

Efter genomförd delkurs ska studenten kunna

1. redogöra för och förhålla sig kritisk till central litteratur inom ett språkvetenskapligt ämnesområde
2. visa utvecklad teoretisk och metodologisk förtrogenhet med ett språkvetenskapligt ämnesområde
3. analysera och diskutera centrala problem inom ett språkvetenskapligt ämnesområde.

Former för undervisning

Undervisningen sker i form av seminarier, föreläsningar och självstudier.

I kursen används en digital lärplattform för kommunikation mellan lärare och studenter samt mellan studenter. Därför krävs tillgång till dator och internet.

Undervisningsspråk: svenska

Undervisning på norska, danska och engelska kan förekomma.

Former för bedömning

Kursen examineras dels genom aktivt deltagande och muntlig examination vid ett antal seminarier, inklusive uppsattsseminarium med opponent- och respondentskap, dels genom författande av en vetenskaplig uppsats.

- *Språkvetenskaplig problemlösning* examineras genom fem skriftliga och muntliga redovisningar, vilka ska utföras inom den tidsram som examinator bestämmer.
- *Valbar kurs* examineras individuellt och/eller gruppvis genom muntliga redovisningar, skriftliga inlämningsuppgifter och/eller hemtentamina.

Examinator kan medge komplettering inom överenskommen tidsfrist för den student som av examinator bedöms ligga nära gränsen för godkänt resultat. Frånvaro från

examinerande och/eller obligatoriska moment kan fullgöras med uppgifter som examinator avgör utgör adekvata. (Ersättningsuppgifterna kan ibland kräva att kursdeltagaren utför dem efter formellt kurslut.)

Om student som underkänts två gånger på samma examinerande moment önskar byte av examinator inför nästa examinationstillfälle, bör sådan begäran inlämnas skriftligt till institutionen och ska bifallas om det inte finns särskilda skäl däremot (HF 6 kap 22§).

Om student fått rekommendation från Göteborgs universitet om särskilt pedagogiskt stöd kan examinator, i det fall det är förenligt med kursens mål och förutsatt att inte orimliga resurser krävs, besluta att ge studenten en anpassad examination eller alternativ examinationsform.

I det fall en kurs har upphört eller genomgått större förändringar ska student garanteras minst tre examinationstillfällen (inklusive ordinarie examinationstillfälle) under en tid av minst ett år, dock som längst två år efter det att kursen upphört/förändrats. Vad avser praktik och verksamhetsförlagd utbildning gäller motsvarande, men med begränsning till endast ett ytterligare examinationstillfälle.

Betyg

På kursen ges något av betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U). För betyget Väl godkänd (VG) på hela kursen krävs betyget Väl godkänd på minst 50 % av kursens poängantal.

Betyget Väl godkänd ställer högre krav på analys, problematisering och syntes i förhållande till kursinnehållet samt på självständigt förhållningssätt och språklig förmåga.

Kursvärdering

Resultatet och eventuella förändringar i kursens upplägg ska förmedlas både till de studenter som genomförde värderingen och till de studenter som ska påbörja kursen.

Övrigt

Kursen motsvarar delar av *Svenska språket, fördjupningskurs 1*, SV4200, *Svenska språket, fördjupningskurs*, SV1301, samt *Svenska med språkvetenskaplig inriktning C*, SV1318, och kan inte ingå i en examen tillsammans med dessa.

Jämställdhets- och jämlikhetsaspekter ska beaktas i innehåll, litteratur, undervisning och utvärdering. Därutöver ska kursen, i den mån det är relevant, medvetandegöra kring och problematisera ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling.